Nr. 2.

Warszawa

$\frac{1}{13}$ stycznia 1866 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

STAN TARGU I POŁOŻENIE OGÓLNE.

Po świątecznym odpoczynku nastąpiło pewne ożywienie giełdy, ale w kursach niewidać polepszenia; przeciwnie, papiery krajowe nieco spadły: listy zastawne mianowicie obniżyły się o $1/2$ %, mienne zaś na zagranicę wzrosło: na Berlin o $1/2$ %, Hamburg o $5/12$ %, Londyn o $1/4$ %; tylko na Wiedeń spadło o $5/6$ % (z $118 1/2$ na $117 2/3$), a to w skutek słabszego notowania na giełdzie berlińskiéj.

Pożyczka premjowa ruska, z powodu zapewne mającego nastąpić w tych dniach losowania, szczególnéj doznaje wziętości, nietylko w Petersburgu, ale i w Berlinie i u nas: w ciągu tygodnia podniosła się była jeszcze o $1 1/3$ %—z 112 na $113 1/3$,—w końcu stanęła na 113.

Akcje drogi żelaznéj W.-Wied. mocno się trzymają, ale się prawie nie pojawiają w oczekiwaniu dywidendy.

G. H. zaznacza pomyślny stan interesów cukrowych, a dobre widoki dla handlu zbożowego na wiosnę.

Znaczącym dziś wypadkiem finansowym we Francji jest raport Fuld'a, w którym on zestawia wypadki budżetów 1864—65 r., oraz projektów na 1866 i 67. Ostatni zwłaszcza budzi szczególny interes z powodu zmiany a raczéj zaprowadzenia systemu *umorzenia długu publicznego*. Dotąd jakkolwiek wyznaczony w 1816 i 17 r. fundusz umorzenia 40/m. fr., prawem z r. 1835 powiekszony, wzrastał stopniowo do 180, a nawet 190/m. fr., był jednak zawsze od swego przeznaczenia odwracany, a głównie zasilał tak zwany budżet nadzwyczajny. Pan Fuld tworzy nową kasę amortyzacijną, którą po zaprowadzeniu oszczędności w administracji, uposaża specjalnemi funduszami (około 30 m. fr.) mającemi wzrastać stopniowo. Szczegółów o tych funduszach raport nie podaje.

Wątpić należy, ażeby takie specjalizowanie funduszu samo przez się stanowić mogło trwałą rękojmję regularności umorzenia. Jeżeli w tém jest co znaczącego, to chyba oszczędność, która o ile da przewyżkę budżetową, o tyle pozwoli spłatę długu dokonać; wszelkie zaś sztuczne przestawianie źródeł dochodowych,—specjalizowanie, co najwięcéj, może przedstawiać pewne dogodności administracijne, ale wielkiéj doniosłości finansowéj nigdy mieć nie może. To też nie dziwi to nas wcale, że się giełda planem p. Fuld'a nie rozczuliła i okazała nie dobre usposobienie. Renta 68.

Londyński *Stock Exchange* gorzéj jeszcze usposobiony: konsole, według pisma z 28 grudnia r. z. doszły do najniższego kursu w ciągu lat 17 ($87 1/8$). Pożyczka turecka wcale się tam nie powiodła — co było do przewidzenia.

Wielki odstęp stopy skupowéj między Londynem i Paryżem—o całe 3 %—intryguje świat handlowy. To maximum różnicy (według Goschen'a), kto wie czy trwałoby nawet dni kilka, gdyby nie toczące się w Paryżu śledztwo, trzymające bank francuski na szachu.

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu 5 — 11 stycznia,

	Stopa %	PARI	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Piątek 5 stycz.	Sobota 6 święto	Poniedz. 8	Wtorek 9	Środa 10	Czwar. 11	Stosunek ost. do pari na 100.
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	.	.	.	*82,90	.	.	*$82^{2}/_{1}$
kupon............	.	.	.	.	.	.	.	$1,12^{2}/_{9}$	.
Obligacje cząstkowe (zł. 500)....	4	75	100,50	.	.	.	.	.	134
Certyf. banku na Obl. cz. A (z. 300).	5	45	50,25	.	.	.	.	.	$111^{2}/_{5}$
„ „ „ B (z. 200)	0	30	26,75	.	.	.	.	.	$89^{1}/_{6}$
	5	30	34	.	.	.	.	.	$113^{1}/_{3}$
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	15	6,15	.	.	.	.	.	41
Listy likwid. (r 100. 250. 500. 1000)	4	100	80	.	80	80	80	80	80
kupon............	.	.	.	.	.	.	.	$45^{5}/_{9}$	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)............	5	100	.	.	.	.	88,50	.	$88^{1}/_{2}$
Pożyczka premjowa (100).......	5	100	112,50	.	113,33	113,25	113	.	113
Metaliki (300) lutowe..........	4	100	100	.	100,17	100,16	100 16	100,16	$100^{1}/_{6}$
Metaliki (300) sierpniowe.......	4	100	99,75	.	99,80	99,75	99,75	99,75	$99^{3}/_{4}$
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)..	5	100	90,75	.	.	.	.	.	$90^{3}/_{4}$
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	15	$12,47^{5}/_{6}$	.	12,46 /.	$12,46^{1}/_{6}$	12,47	$12,45^{5}/_{6}$	83
kupon............	.	.	.	.	.	.	.	$3^{1}/_{6}$	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100).....	diw.	60	.	.	.	.	.	75,50	$125^{5}/_{6}$
„ „ W-B. (100. 150)...	4	100	67,66	.	.	.	.	67,50	$67^{1}/_{4}$
„ „ Teresp. (100).....	5	100	100	.	100	100	100	100,25	$100^{1}/_{4}$
„ „ Łodzk. (100).....	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125).....	5	125	*125	.	.	.	.	.	*125
Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	$4^{1}/_{2}$	100	93	.	.	.	.	.	93
2. Wexle.									
Berlin.... ...(Tal. 100) 2 mies	.	92,85	113,25	.	113,55	113,55	113,70	113,70	$122^{1}/_{2}$
Gdańsk....... (100) „	.	92,85	113,10	.	.	113,40	113,55	113,55	$122^{1}/_{4}$
Hamburg.....(M. B. 300) „	.	141,02		.	.	173,70	.	.	$123^{1}/_{6}$
Londyn....... (Ł. 1) 3 „	.	6,30	7,66	.	$7,66^{1}/_{2}$	7,66	7,68	7,67	$121^{3}/_{4}$
Paryż ....(Fran. 300) 2 „	.	75	92,70	.	92,70	92,70	92,40	92,55	$123^{2}/_{5}$
Wiedeń....... (Gul. 150) „	.	92,85	.	.	.	.	109,50	109,20	$117^{2}/_{3}$
Petersburg....(Rub. 100) 1 „	.	100	.	.	.	99	.	.	99
3. Monety.									
Półimperjał..................	.	5,15	6,27	.	.	.	.	.	$121^{3}/_{4}$
Napoleondor..................	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski............	.	3	3,64	.	.	.	.	.	$121^{1}/_{3}$
Rubel srebrny................	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski.................	.	0,92.85	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki............	.	0,61.9	.	.	.	.	.	.	.

STOPA ESKONTY: Bank pol. 6%.—Franc. 5%.—Angiels. 8%.—Prus. 7%.—Austr. 5%.

(*) Cyfry z gwiazdką oznaczają ceny żądane, ale niepłacone.

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

1. Eskonta (skup):

a) Wexli krajowych.

	rubli
Pozostawało po 2 stycznia..........	1.263.310, 44½
Skupiono do 9 stycznia włącznie	51.373, 10
	1.314.683, 54½
Zwroty do d. 9 stycznia czynią	140.616, 64½
Pozostaje d. 9 stycznia	1.174.066, 90

b) Wexli zagranicznych.

Pozostawało po 2 stycznia	38.774, 64½
Nabyto do d. 9 stycznia............	—
	38.774, 64½
Zrealizowano do 9 stycznia	—
Pozostaje po 9 stycznia	38.774, 64½

2. Zaliczenia na zastaw papierów publicznych:

W d. 2 stycznia wynosiły	1.300.612, 41
Włącz. po 9 stycz. udzielono zaliczeń	75.952, 21¾
Razem	1.376.564, 62¾
Zwrócono po tęż datę	84.945, 21¾
Pozostaje w zaliczeniach	1.291.619, 41

3 Pożyczki na zastaw towarów:

(w składzie warszawskim).

Z dniem 3 stycznia pożyczki wynosiły:

Na zastaw wełny	396.112, 02½	
„ „ innych towar.	164.972, 93½	
		561.084, 96
Po d. 9 stycznia włącznie udzielono:		
Na zastaw wełny	470	
„ „ innych towar.	9.230	
		9,700
Razem: na zast. wełny	396.582, 02½	rubli
na zast. innych towar.	174.202, 93½	
		570.784, 96
Po d. 9 stycz. wł. zwróc.		
Na zastaw wełny	27.569, 44	
„ „ innych towar.	1.825	
		29.394, 44
Poz. w poż. w d. 10 stycz.		
Na wełnę	369.012, 58½	
Na inne towary	172.377, 93½	
		541.390, 52

4. Zaliczenia na zastaw kosztowności.

W d. 2 stycznia wynosiły	483.366, 55
Włącznie po 9 stycz. udzielono zalicz.	23.598,
Razem	506.964, 55
Zwrócono po tęż datę	5.515,
Pozostaje w zaliczeniach...........	501.449, 55

5. Otwarte kredyta.

W d. 2 stycz. wieczór zaliczenia wyn.	3.470.702, 80
Do 9 stycznia wieczór zaliczono	347.371, 40¾
	3.818.074, 20¾
Do 9 stycznia wieczór wpłynęło.....	489.479, 36
W zaliczeniach 9 stycznia wieczór ..	3 328.594, 84¾

6. Stan kasy.

w dniu 9 stycznia.

Monety srebrne i złote	2.863.282, 55¼
Bilety Banku Polskiego	352.038
— kred. Cesarstwa	1.362.390
Razem	4.577.710, 55¼

BILANS RUSKIEGO BANKU PAŃSTWA

w d. 20 grudnia (1 stycznia) 186⁵/₆ r.

STAN CZYNNY.

	rubli
1. Kasa wymiany	85.126 354, 65
2. „ obrotowa...............	9 619.538, 56
3. Papiery procentowe	10.728.710, 96
4. Dług bezpr. skar. za bilety kred.	568.542.029, 30
5. Dług skarbu z pożyczek..	58 782.631, 91
6. „ „ z oper. wykopowéj	118.224.330, 53
7. Z pożyczek prywatnych	283.543.052, 70
8. Wexle i inne papiery terminowe	6.554.690, 08
9. Zaliczenia na papiery publiczne	21.232.425, 57
10. Rachunki bieżące	21.547.940, 34
11. Awanse skarbowi na bud. dr. żel.	23.636.564, 60
12. Kapitały kantorów	9.200.000, —
13. Inne activa..................	62.679.778, 88
Razem	1.279.418.048, 08

STAN BIERNY.

	rubli
1. Kapitały banku: zakł. i rezer.	18.547.889, —
2. Depozyta procen. łącznie z %	147.658.104, 81
3. Bilety kredytowe w obiegu...	650.148.501, —
4. „ 5% banku „ ...	262.180.000, —
5. „ 4% „ „ ...	69.723.000, —
6. Rachunki bieżące bez %.....	13.984.132, 30
7. „ „ procentowe .	8.100.926, 79
8. Rachunki z kantorami.......	23.028.116, 03
9. „ z instytucjami kred.	30.995.362, 03
10. Różne inne passiva..........	55.051.016, 12
Razem	1.279.418.048, 08

(Birż. Wied.)

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

Szkoły rolnicze. Wskazując potrzebę pomnożenia w Rosji zakładów naukowych dla młodzieży życzącéj kształcić się w gospodarstwie rolném, dziennik *Birżewyja Wiedomosti* w Nr. 280 podaje wykaz istniejących obecnie w Niemczech szkół rolniczych różnego rodzaju, a mianowicie:

	Zakłady naukowe dla kształcących się na zarządzających większemi gospodarstw.			Szkoły dla niższych oficjalistów i włościan	
	wyższe	średnie	niższe	ogólne roln.	specjalne: ogrod., kult. łąk, lnu i t. p.
1. Prusy.........	7	—	—	23	24
2. Część niem. Aus.	1	3	—	13	8
3. Bawarja.......	1	2	—	4	4
4. Saksonja......	2	1	—	—	2
5. Hanower......	2	2	—	4	—
6. Wirtemberg...	1	1	—	7	5
7. Hessen-Darmst.	1	—	2	1	—
8. „ Kassel.	1	—	—	—	—
9. Baden.........	1	—	—	2	1
10. Nassau.......	1	—	—	—	—
11. Brunszwik....	2	—	—	1	1
12. Szlezwig-Holszt.	—	—	2	2	—
13. Altenburg.....	—	—	1	—	—
14. Wejmar.......	1	—	—	1	1
15. Meiningen.....	—	—	—	4	—
16. Koburg-Gota...	—	—	—	—	1
Razem	21	9	5	62	47

W ogóle 144 szkół rolniczych.

Przyjmując ludność Niemiec w cyfrze okrągłéj 44.000 000 wypada:

Z pierwszéj kategorji szkół

	mieszkańców
1 wyższa na........................	2.095 238
1 średnia „	4.888.888
1 niższa „	8.800.000
Z drugiéj kategorji:	
1 ogólna rolnicza na............	709.677
1 specjalna rolnicza na............	936.170
W ogólności	
1 szkoła rolnicza na	305.555

Wówczas gdy w Rosji, biorąc w rachunek tylko europejską część, przypada 1 wyższa szkoła rolnicza na 28.958.918 mieszkańców.

Na zasadzie nowéj *konwencji pocztowéj między Rosją i Prusami* zawartéj (Birż. W. Nr. 272 r. 1865), dozwolono z d. 1 stycznia r. b. życzącym odbierać za granicą ruskie pisma perjodyczne, zapisywać się na nie w ruskich expedycjach gazet lub w berlińskim kantorze.

Pisma perjodyczne mogą być przesyłane nie inaczéj jak pod banderolą. 40 gramów (3¼ łuta) stanowi zasadniczą jednostkę wagi przesyłanéj pod banderolą.

Cena przesyłki od téj jednostki wynosi:

1. Do Prus i państw wchodzących w skład związku niemieckiego.......... kop. 2
2. Belgji.......................... kop. 3
3. Francji i Danji.......................... „ 4
4. Anglji, Szwecji, Hiszpanji i Portugalji.. „ 5
5. Szwajcarji.......................... „ 6
6. Włoch i Państwa kościelnego.......... „ 7

W miarę wyższéj nad jednostkę wagi zachowuje się następujący stosunek: od 3¼ do 6½ łutów *podwójna opłata*, od 6½ do 9¼ potrójna i t. d. aż do 19½ łutów, stanowiących ostatnią granicę wagi przesyłek pod banderolą.

Co do sposobu przesyłek, podług taksy banderolowéj, pism perjodycznych wychodzących w postaci książek, których waga przechodzi oznaczoną granicę 19½ łutów,—redakcje mogą wchodzić w układy z expedycjami gazet, których obowiązkiem będzie starać się o możliwe ulgi w przesyłce.

Opłaty za przesyłki wnosić się mają do expedycji gazet z góry na cały perjod abonamentu. Redakcje, które odbierać będą od expedycji gazet całkowite od abonentów pobrane opłaty,— są obowiązane dostawiać przeznaczone za granicę exemplarze zupełnie już opłacone przez naklejenie na banderoli odpowiedniéj ilości marek pocztowych.

W Paryżu zawiązało się w tych czasach nowe *Towarzystwo ubespieczeń* pod firmą: *La Securité générale.* Celem jego jest zabespieczenie od skutków nieszczęśliwych wypadków rozmaitego rodzaju, jakim człowiek podlega. Towarzystwo to uzyskało koncesję rządu na lat 30. Kapitał zakładowy 2 500.000 fr. zebrany przez wypuszczenie 2.500 akcij po 1.000 fr. może być powiększony, o ile zarząd towarzystwa uzna tego potrzebę. Ubespieczenia dzielą się na trzy kategorje: 1) zwykłe niebezpieczeństwa którym w ogóle wszyscy podlegają; 2) niebezpieczeństwa na które są narażone osoby pracujące w pewnych zakładach przemysłowych; 3) szczególne nadzwyczajne wypadki, za które pobiera się oddzielne specjalne premjum: wysokość onego zależy od uznania zarządu towarzystwa. Odpowiednio tym 3-m kategorjom ustanawia się roczna składka, którą życzący zabespieczyć się wnosić winni. W miarę wniesionéj składki, towarzystwo obowiązuje się płacić: 1) na wypadek śmierci pewną sumę sukcesorom; 2 na wypadek kalectwa, które uczyniło zabespieczonego niezdolnym do pracy, dożywotnią rentę lub jednorazowe wynagrodzenie; 3) na wypadek czasowéj niezdolności do pracy (5 do 90 dni), dzienne wynagrodzenie.

Najwyższe cyfry wynagrodzeń przez towarzystwo uiszczanych są następujące: Kapitał pośmiertny 50.000 fr., renta dożywotnia 3.000 fr. rocznie, dzienne wynagrodzenie 25 fr. Obok zabespieczenia pojedynczych osób, towarzystwo wchodzi w układy o ogólne zabespieczenie z naczelnikami zakładów przemysłowych, fabryk, towarzystw wzajemnéj pomocy i t. p. Towarzystwo nie płaci żadnego wynagrodzenia na wypadek samobójstwa, lub też gdy śmierć albo kalectwo nastąpiło w skutek przyjęcia przez zabespieczonego udziału w wojnie, powstaniu lub jakiéjbądź bójce; wreszcie gdy śmierć lub kalectwo nastąpiło w skutek pjaństwa lub naruszenia porządku publicznego; ale wynagradza poszwankowanych przy ratowaniu osób lub majątków.

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.